

"Uważaj zuchu na maszyny w ruchu"

Pod tym hasłem odbył się tegoroczny Ogólnopolski Konkurs Plastyczny dla dzieci z wiejskich szkół podstawowych. Hasło to miało uczulić nie tylko dzieci, ale i osoby związane ze środowiskiem wiejskim, na niebezpieczeństwa wynikające z obecności maszyn, w gospodarstwach rolnych. Nie tylko dzieci wiedzą, że maszyny usprawniają pracę rolnika, ale wie o tym każdy, kto zetknął się z pracą rolnika. Należy w tym miejscu postawić pytanie, czy każdy zdaje sobie sprawę z tego, że maszyny są również źródłem ludzkich tragedii, kalectw, a nawet i śmierci? Nieprawidłowe zabezpieczenie maszyny w czasie postoju, brak fabrycznych osłon czy przyzwolenie, aby operatorem maszyny było dziecko, przyczyniają się do wielu wypadków.

W artykule czerwcowym miały być poruszane zagadnienia związane z wypadkami powstałymi na skutek uderzenia, przygniecenia przez materiały i przedmioty transportowane mechanicznie lub ręcznie. Jednak z uwagi na zbliżający się okres wzmożonych prac w gospodarstwie rolnym, w tym artykule skupimy się na zagrożeniach jakie występują w gospodarstwach rolnych, w związku z wykonywaniem pracy przy użyciu maszyn i innych urządzeń. Do żniw zostało jeszcze trochę czasu. Czas ten więc można wykorzystać na bieżące naprawy, konserwację czy przegląd maszyn, tak aby czas żniw był czasem radości, a nie smutku, ponieważ kolejny rolnik zapomni wyłączyć napęd, zdemontuje osłony, aby było szybciej, bądź pozwoli dziecku obsługiwać ciągnik czy kombajn.

W ubiegłym roku w tej grupie wypadków tj. pochwycenie przez ruchome części maszyn i urządzeń, odnotowano dwa wypadki śmiertelne. Pozostałe wypadki zgłoszone w tej grupie w ubiegłym roku do KRUS PT w Legnicy, skutkowały trwałym kalectwem rolników.

Najczęstszymi przyczynami tej grupy wypadków są:

- zły stan techniczny maszyn – szczególnie brak osłon ruchomych elementów maszyn i urządzeń rolniczych np. na wałach przekładnika mocy, sieczkarni, kombajnach,
- użytkowanie maszyny i urządzenia aż do całkowitego ich zniszczenia,
- naprawianie i remontowanie maszyn i urządzeń we własnym zakresie, bez kwalifikacji, zaplecza warsztatowego i odpowiednich narzędzi,
- manipulowanie rękami przy ruchomych częściach maszyn przy włączonym napędzie,

- usuwanie zanieczyszczeń bez uprzedniego wyłączenia napędu maszyny,
- zbyt luźny ubiór (rękawy, rękawice, szaliki, rozpięte kurtki).

Bezpieczeństwo podczas pracy z maszynami, w bardzo dużym stopniu zależy od ich umiejętnej obsługi. Faktem jest, że rolnik aby pracować na nowej maszynie musi ją jedynie kupić. Przy zakupie, nikt nie sprawdza jego kwalifikacji i umiejętności niezbędnych do obsługi. Kolejny raz zatem apelujemy do rolników o rozwagę - zanim uruchomisz maszynę, dokładnie zapoznaj się z instrukcją obsługi. Jeżeli natomiast zapisy w instrukcji są niezrozumiałe, nie wstydź się o szczegóły użytkowania zapytać sprzedawcę. Nie uruchamiaj maszyny, jeśli masz jakiegokolwiek wątpliwości.

Aby zmniejszyć ryzyko wypadkowe podczas obsługi maszyn rolniczych, należy pamiętać o kilku zasadach:

- mechanizmy napędowe i układy przekazu mocy powinny być osłonięte. Zabronione jest demontowanie fabrycznych osłon. Zachowanie takie kwalifikowane jest jako rażące niedbalstwo rolnika w przypadku zaistnienia wypadku. Jeśli już została ona zdjęta na czas naprawy, smarowania czy remontu maszyny, należy ją, po wykonaniu tych czynności założyć ponownie,
- osłonięte powinny być wszystkie mechanizmy robocze np. noże, bijaki, tarcze piły czy elementy tnące maszyn nie tylko tych zniwnych,
- jeśli zakupiona maszyna jest zdekompletowana, należy wyposażyć ją koniecznie w brakujące osłony. Trzeba też zapoznać się z naklejkami ostrzegawczymi na maszynach i stosować się do zaleceń producenta.
- do pracy z użyciem maszyn rolniczych należy zakładać ubrania robocze, wygodne, przylegające do ciała, z zapiętymi rękawami, bez luźnych, zwisających elementów. Zmniejsza to ryzyko pochwycenia przez wirujące i obracające się części maszyn. Buty powinny być dopasowane i dobrze zawiązane, na protektorowanej podeszwie zabezpieczającej przed poślizgiem.

Do wielu wypadków dochodzi nadal podczas pracy z pilarkami tarczowymi, choć są one sukcesywnie wypierane przez pilarki łańcuchowe. Nadal jednak stwarzają one ogromne zagrożenie nie tylko dla osób, które je obsługują, ale i innych osób postronnych, które przebywają w ich pobliżu.

Praca przy użyciu takiej pilarki, widocznej na zdjęciu może skończyć się nieszczęściem, bądź trwałym kalectwem. Cięcie drewna na pilarce tarczowej będzie bezpieczne, jeżeli będzie ona wyposażona w klin rozczepiający, osłonę tarczy piły nad i pod stołem oraz urządzenie doprowadzające przecinany materiał. Należy pamiętać także, że podczas cięcia małych elementów, należy używać drewnianych popychaczy, a nigdy rąk. Tarcza piły nie może być uszkodzona i musi mieć wszystkie zęby.

Powszechnie sądzi się, że posiadanie bezpiecznego gospodarstwa wiąże się z dużymi nakładami finansowymi. Jak wynika z powyżej przedstawionych treści, nie zawsze tak jest. Niekiedy wystarczy odrobina zaangażowania, wprowadzenie lepszej organizacji pracy i zachowanie zdrowego rozsądku, a do wypadku nie dojdzie.

Opracowała:
Elżbieta Kielbasa
Inspektor do spraw prewencji
w KRUS PT w Legnicy